

RETNINGSLINJER FOR ARBEID I NEKs NORMKOMITEER

Disse retningslinjene ble fastsatt av styret i Norsk Elektroteknisk Komite (NEK) 2011-10-21 og gjelder for normkomiteenes gjennomføring av normarbeidet i NEK. Godkjent av styret den 01.november 2018.

Dersom det er konflikt mellom **Retningslinjene** og **Vedtekter for Norsk Elektroteknisk Komite**, er det **Vedtektene** som gjelder. Dersom det er konflikt mellom **Retningslinjene** og **Regler for utarbeidelse og fastsettelse av Norske Elektrotekniske Normer**, er det **Reglene** som gjelder.

1. Innledning

Standardiseringsarbeidet er basert på de grunnleggende prinsippene åpenhet, frivillighet og konsensus. Arbeidet er basert på frivillig deltakelse og er åpent for alle berørte interessenter. Normer skal utarbeides med det som mål å komme frem til konsensus. Med konsensus menes i denne sammenheng at det ikke skal være vedvarende uenighet på viktige punkter i de normene eller publikasjonene som utarbeides. Konsensus omfatter derfor størst mulig grad av enighet, men ikke nødvendigvis enstemmig oppslutning om det endelige resultatet. Standardiseringsarbeidet foregår i hovedsak i normkomiteer. Deltakerne i normkomiteene forplikter seg til å følge allment aksepterte etiske regler, og de retningslinjer som NEK har fastsatt. Komitémedlemmene skal ha en verdig og høflig fremtreden og respektere lokale lover, skikker og kultur. Man skal oppføre seg i tråd med norsk lov også når man oppholder seg utenlands. Deltakerne aksepterer å overføre råderetten over det materialet som utarbeides til NEK. Arbeidsdokumenter og utkast til normer som er utarbeidet innen en normkomite, skal ikke gjøres tilgjengelig eksternt og tas i bruk før disse er endelig godkjent og publisert av NEK.

Standard Online AS er av NEK gitt rett til å utgi, markedsføre og selge Norsk Elektroteknisk Norm. Inntekter fra salget føres tilbake til NEK i form av royalty.

2. Opprettelse og nedleggelse av normkomiteer

Administrerende direktør i NEK oppretter og nedlegger normkomiteer. Komiteene kan være rent nasjonale, med mandat til å utarbeide eller revidere en nasjonalt utarbeidet Norsk Elektroteknisk Norm (eller utarbeide andre publikasjoner). Andre komiteer kan være nasjonale speilkomiteer for en eller flere tekniske komiteer i CENELEC eller IEC, med mandat til å følge internasjonalt arbeid. En komite kan inneha begge disse oppgaver. Før en komite opprettes, skal det foreligge et mandat for det arbeidet komiteen skal utføre. Styret beslutter om en norm skal lages samt godkjenner komiteens mandat.

3. Komiteens mandat

Mandatet skal inneholde bakgrunnen for opprettelsen og komiteens oppgaver. Dersom det ikke er særlige grunner for avvik, skal mandatet speile mandatet til den tilsvarende tekniske komiteen i CENELEC og/eller IEC.

4. Oppnevning av komiteemedlemmer og sammensetning av komiteene

Administrerende direktør foretar den formelle oppnevningen av komiteemedlemmer, som underrettes om oppnevningen ved oppnevningens brev fra NEK.

NEK inviterer organisasjoner, offentlige etater, arbeidslivets parter, forskningsmiljøer og andre virksomheter til deltakelse og ber om forslag til komiteemedlemmer. Komiteene skal ha bred og balansert sammensetning i forhold til berørte interessenter. Komiteemedlemmene er personlig oppnevnt.

5. Ledere og sekretær for normkomiteer

Komitelederen skal velges av og blant komiteens medlemmer på komiteens første møte. Valget skal aksepteres av NEKs administrerende direktør. Ved valg av komiteleder skal det legges vekt på vedkommendes evne til å opptre nøytralt. Komitelederen skal ha evne til å drive arbeidet på en effektiv måte og tilrettelegge for fremdrift i henhold til komiteens tidsplan. Det er viktig at lederen kan opptre inkluderende og være løsnings- og resultatorientert. Komitelederen velges for en periode på tre år med mulighet for gjenvalg.

Komitesekretær kan velges av og blant komiteens medlemmer eller stilles til rådighet fra NEKs sekretariatet. Sekretær skal understøtte komiteleders ansvar for å drive arbeidet på en effektiv måte og tilrettelegge for fremdrift i henhold til komiteens tidsplan. Det er viktig at sekretæren opptre inkluderende og være løsnings- og resultatorientert. Med mindre sekretær kommer fra NEKs sekretariat, skal sekretær velges for en periode på tre år med mulighet for gjenvalg.

Komiteleder og komitesekretær har et spesielt ansvar for å overvåke NEKs meddelelser, samt komiteene de spiller i IEC og CENELEC for å fange opp nye dokumenter som er til kommentering eller avstemming.

6. Komite for utarbeidelse av særnorske Norske Elektrotekniske Normer

Komiteen skal:

- a. oppfylle det mandatet som er fastsatt for komiteen,
- b. fastsette en tidsplan for arbeidet, inklusive møteplan og et møteprogram for f.eks. et halvt år av gangen. Komiteens tidsplan skal være i samsvar med arbeidsprogrammet,
- c. vurdere om den vil opprette en eller flere arbeidsgrupper for å utføre deler av arbeidet. Resultatet fra en arbeidsgruppe forelegges komiteen for videre behandling.
- d. utarbeide forslag til Norsk Elektroteknisk Norm, eventuelt revidere fastsatte Norske Elektrotekniske Normer. Komiteens arbeidsoppgaver vil også kunne omfatte utarbeidelse av andre normative dokumenter, foruten tilleggsprodukter slik som veiledninger til normer og forslag til kurs, seminarer og lignende. Arbeidet utføres i samarbeid med komitesekretæren der en slik finnes. Dersom komiteen ikke har egen sekretær, samarbeider lederen med ansvarlig fagsjef i NEK,
- e. Komiteen skal forsikre seg om at prosjektet ikke er i konflikt med fastsatte standarder. Se også 3.1.1 i "regler for utarbeidelse og fastsettelse av norske elektrotekniske normer",
- f. påse at viktige beslutninger og vedtak i komiteen skjer i overensstemmelse med retningslinjene for komitearbeidet,

- g. følge NEKs regler for utarbeidelse og fastsettelse av Norsk Elektroteknisk Norm.
- h. bruke NEKs elektroniske verktøy i komitearbeidet,
- i. vurdere om det er bedrifter, forbrukerinteresser, forskningsmiljøer, organisasjoner, etater eller enkeltpersoner som bør oppfordres spesielt til å delta aktivt i høringsrunden,
- j. vurdere om det er hensiktsmessig å gjennomføre høringsmøter eller seminarer,
- k. etter høringsfristens utløp, behandle de sammenstilte innkomne kommentarene. Forslaget til norm skal endres i den utstrekning komiteen finner det nødvendig og riktig. Det skal lages et kommentardokument som viser hvordan komiteen har behandlet innkomne kommentarer,
- l. vurdere behovet for en ny høring dersom høringskommentarene resulterer i vesentlige endringer av normforslaget,
- m. vurdere eventuell oversettelse av norskspråklige normer og normative dokumenter til andre språk,
- n. avgi innstilling om fastsetting av endelig Norsk Elektroteknisk Norm når det er oppnådd konsensus,
- o. vurdere fortsatt aktualitet og eventuell revisjon av Norske Elektrotekniske Normer,
- p. fremme andre forslag som komiteen mener er nødvendig for å gjennomføre sitt arbeid.

Twistebehandling

Som hovedregel skal det være oppnådd konsensus i komiteen om at forslaget er klart til fastsettelse som Norsk Elektroteknisk Norm. Ved manglende konsensus om et begrenset spørsmål skal komitelederen megle. Til hjelp i prosessen for å oppnå konsensus kan lederen benytte seg av rådgivende avstemninger. Resultatet skal måles mot gjeldende avstemningsregler i IEC. Komiteen kan vurdere å ta ut punkter det eventuelt er uenighet om. Ansvarlig fagsjef skal informeres om dette så tidlig som mulig. Ved manglende konsensus om vesentlige spørsmål drøfter komitelederen saken med ansvarlig fagsjef for å finne en løsning. Fører ikke dette frem, skal saken tas opp med NEKs administrerende direktør. NEKs administrerende direktør vedtar bruk av en tvisteløsning eller oversendelse til NEKs styre. Ved tvisteløsning utpeker NEKs administrerende direktør de personer som skal foreta meglingen. Dersom det etter forsøk på tvisteløsning er umulig for komiteen å slutføre arbeidet, skal komiteen vurdere om dokumentet kan gis ut med en mindre formell status enn som Norsk Elektroteknisk Norm. Beslutning tas av NEKs administrerende direktør etter innstilling fra komiteen. En avgjørelse kan ankes til NEKs styre. Saksgang og beslutninger skal dokumenteres og arkiveres.

7. Speilkomite for europeisk og/eller internasjonalt normarbeid, arbeidsoppgaver

I det etterfølgende brukes termen internasjonalt normarbeid om standardisering i regi av den europeiske standardiseringsorganisasjonen CENELEC og i regi av den globale standardiseringsorganisasjonen IEC. Arbeidet som utføres, skal være i overensstemmelse med regler, rutiner og retningslinjer som beskrevet i IECs, CENELECs og NEKs regelverk.

Komiteen skal:

- a. gjennomføre det mandatet som er satt opp for arbeidet i speilkomiteen. En hovedoppgave er å overvåke det internasjonale arbeidet innenfor komiteens område for å ivareta norske interesser i CENELEC og IEC sitt standardiseringsarbeid,
- b. utarbeide norske kommentarer til forslag til normer på ulike stadier,
- c. vurdere om det er bedrifter, forbrukerinteresser, forskningsmiljøer, organisasjoner, etater eller enkeltpersoner som skal oppfordres spesielt til å delta aktivt i standardiseringsprosessen,

- d. avgi innstilling til NEK om stemmegivning på europeiske og internasjonale normforslag. I denne prosessen skal eventuelle kommentarer som har kommet inn fra offentligheten vurderes av komiteen. Ved konsensus vil NEK stemme i henhold til innstillingen,
- e. foreslå norsk tittel på europeiske normer og internasjonale standarder som skal gjøres til nasjonal norm, og vurdere behov for nasjonale forord eller tillegg,
- f. foreslå delegater til møtene i internasjonale komiteer og norske eksperter i arbeids-, prosjekt- og vedlikeholds grupper,
- g. vurdere revisjon eller tilbaketrekning av eksisterende nasjonal norm,
- h. vurdere behov og muligheter for oversettelse av internasjonale normer til norsk,
- i. vurdere mulige tilleggsprodukter basert på normer eller forslag til normer,
- j. vurdere muligheter og behov for kurs og seminarer knyttet til normer, forslag til normer eller andre temaer som er relevante for komiteens og interessentenes arbeidsområde,
- k. vurdere fortsatt aktualitet og eventuell revisjon av implementerte normer,
- l. bruke IEC, CENELEC og NEK sine elektroniske verktøy i komitearbeidet,
- m. melde fra til NEK om norske forskrifter som er i konflikt med Europeiske standarder. NEK melder videre til CEN/CENELEC, samt norske myndigheter.

Tvistebehandling

Ved uenighet om en eller flere norske kommentarer i speilkomiteen skal komitelederen og ansvarlig fagsjef drøfte saken for å finne en løsning. Til hjelp i prosessen for å oppnå konsensus kan lederen benytte seg av rådgivende avstemninger. Resultatet skal måles mot gjeldende avstemningsregler i IEC. Ved uenighet om stemmegivning i speilkomiteen skal komitelederen og den ansvarlige fagsjefen drøfte saken for å finne en løsning. Fører ikke dette frem, skal saken tas opp med NEKs administrerende direktør for avgjørelse. Saksgang og beslutninger skal dokumenteres og arkiveres.

8. Komitelederens oppgaver

Komitelederen skal:

- a. utarbeide forslag til arbeidsprogram for det arbeidet komiteen skal utføre,
- b. sammen med den ansvarlige fagsjefen sørge for at komiteen har en bred, representativ og balansert sammensetning,
- c. sørge for at arbeidet drives på en effektiv måte, slik at oppgavene blir utført i henhold til mandat og fastsatt handlingsplan for komiteen,
- d. sørge for at det blir utarbeidet forslag til norm/publikasjon, eventuelle utredninger, bearbeidelser og eventuelle oversettelser,
- e. påse at forslag til normer utformes i henhold til gjeldende prosedyrer, regler og retningslinjer.
- f. sammen med den ansvarlige fagsjefen sørge for administrasjon av eventuell høring av forslag til normer og behandling av innkomne kommentarer,
- g. avklare om arbeidet berører andre nasjonale komiteer og koordinere arbeidet for å få til en omforent norsk innstilling,
- h. holde norsk speilkomite oppdatert om arbeidet i respektive CENELEC og IEC komiteer og videreformidle komitedokumenter fra disse på NEKs elektroniske komiteverktøy,
- i. formidle norske kommentarer til forslag til internasjonale standarder og europeiske normer, og sørge for at det blir stemt i CENELEC og IEC ifølge gjeldende rutiner,
- j. følge opp tiltak ved eventuell uenighet i komiteen og tvistebehandling,
- k. sørge for at forslag til Norsk Elektroteknisk Norm er kvalitetssikret gjennom ett eller flere interne samordningsmøter for å kontrollere samsvar med regler, rutiner og andre tilhørende normer. Hvis kun ett samordningsmøte, holdes dette etter høring,
- l. informere eksperter og delegater til internasjonale møter om oppgaver, ansvar og roller,

- m. etter vurdering delta på møter i CENELEC og IEC komiteer,
- n. sørge for innkallinger til og referater fra møtene,
- o. sammen med ansvarlig fagsjef sørge for at informasjon om komiteen er ajour i NEKs registre og databaser (arbeidsprogram, sammensetning, adresser e.l.),
- p. lede komiteens møter,
- q. opptre inkluderende og være resultat- og løsningsorientert,
- r. søke å oppnå konsensus der det i utgangspunktet er ulike synspunkter i komiteen,
- s. opptre nøytralt og megle dersom det ikke oppnås enighet om et begrenset spørsmål,
- t. vanligvis være norsk delegasjonsleder på møter i tilhørende CENELEC og IEC-komite,
- u. gi innstilling til fagsjefen vedrørende søknader om medlemskap i normkomiteen,

9. Komitemedlemmenes oppgaver

Komitemedlemmene skal:

- a. delta i komiteens møter,
- b. gi innspill til dokumenter som er til behandling innen de frister som er gitt,
- c. delta i utarbeidelsen av norske normforslag, utredninger, kommentarer til internasjonale normforslag m.v.,
- d. sørge for at god begrunnelse for synspunktene kommer frem når det skal tas stilling til en sak,
- e. ved oppnevning som delegat til internasjonale komitemøter, ivareta speilkomiteens synspunkter,
- f. sørge for at egen kontingent blir rettidig betalt,